

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.7.47>

## MECHANIZM ADMINISTRACYJNO-PRAWNY REALIZACJI FUNKCJI PRZEZ PROKURACJĘ: KONCEPCJA I STRUKTURA

**Oleksandr Iljenkow**

*zwycięzca Instytutu Badawczego Prawa Publicznego (Kijów, Ukraina)*

ORCID ID: 0009-0000-0570-2579

*Ilyenkov\_alexandr@ukr.net*

**Adnotacja.** Artykuł poświęcony jest kształtowaniu się koncepcji, cech i definicji struktury mechanizmu administracyjno-prawnego realizacji funkcji prokuratury. Ustalono, że administracyjno-prawny mechanizm realizacji funkcji przez prokuraturę charakteryzuje się następującymi charakterystycznymi cechami: 1) jest dynamiczną jednostką systemową, charakteryzującą się wewnętrzną organizacją normatywną, instytucjonalno-organizacyjną, instrumentalno-funkcjonalną, zasobowo- dostarczanie elementów tworzących pełną jedność; 2) konstrukcja wewnętrzna ma charakter konstrukcyjno-funkcjonalny; 3) każdy element ma swój cel, który jednocześnie wyznacza jeden cel funkcjonowania całego mechanizmu, jakim jest osiągnięcie zamierzonego skutku prawnego; 4) funkcjonowanie takiego mechanizmu zapewnia wzajemne powiązanie i oddziaływanie jego elementów; 5) wyłączny, specjalny skład podmiotów uprawnionych do wykonywania funkcji prokuratury; 6) bezpośrednie praktyczne wdrożenie takiego mechanizmu odbywa się w oparciu o normy administracyjno-prawne.

**Słowa kluczowe:** mechanizm prawny, mechanizm regulacji prawnej, mechanizm administracyjno-prawny, mechanizm administracyjno-prawny realizacji funkcji państwa, mechanizm administracyjno-prawny realizacji funkcji przez prokuraturę, funkcja, prokuratura.

## THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL MECHANISM FOR THE IMPLEMENTATION OF FUNCTIONS BY THE PROSECUTOR'S OFFICE: CONCEPT AND STRUCTURE

**Oleksandr Ilienkov**

*PhD student at the Research Institute of Public Law (Kyiv, Ukraine)*

ORCID ID: 0009-0000-0570-2579

*Ilyenkov\_alexandr@ukr.net*

The article is devoted to the formation of the concept, features and definition of the structure of the administrative-legal mechanism for the implementation of functions by the prosecutor's office. It was determined that the administrative-legal mechanism for the implementation of functions by the prosecutor's office has the following characteristic features: 1) it is a dynamic systemic entity characterized by the internal organization of normative, institutional-organizational, instrumental-functional, resource-providing elements that form a complete unity; 2) the internal structure has a structural and functional character; 3) each element has its own purpose, which at the same time is determined by the single purpose of functioning of the entire mechanism to achieve the desired legal result; 4) the functioning of such a mechanism is ensured by the interconnection and interaction of its elements; 5) an exclusive special composition of subjects authorized to perform the functions of the prosecutor's office; 6) the direct practical implementation of such a mechanism is carried out on the basis of administrative and legal norms.

**Key words:** legal mechanism, mechanism of legal regulation, administrative-legal mechanism, administrative-legal mechanism for implementation of state functions, administrative-legal mechanism for implementation of functions by the prosecutor's office, function, prosecutor's office.

## АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЙ ПРОКУРАТУРОЮ: ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА

**Олександр Ільєнков**

*здобувач Науково-дослідного інститут публічного права (Київ, Україна)*

ORCID ID: 0009-0000-0570-2579

*Ilyenkov\_alexandr@ukr.net*

Статтю присвячено формуванню поняття, ознак та визначення структури адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою. Визначено, що адміністративно-правовий механізм реалізації функцій прокуратурою має такі характерні ознаки: 1) є динамічним системним утворенням, що характеризується внутрішньою зорганізованістю нормативних, інституційно-організаційних, інструментально-функціональних, ресурсно-забезпечувальних елементів, які формують цілісну єдність; 2) внутрішня будова має структурно-функціональний характер; 3) кожен елемент має власне призначення, одночасно обумовлене єдиною метою функціонування всього механізму задля досягнення бажаного правового результату; 4) функціонування такого механізму забезпечу-

ється взаємозв'язком та взаємодією його елементів; 5) виключний спеціальний склад суб'єктів, уповноважених здійснювати функції прокуратури; 6) безпосередня практична реалізація такого механізму здійснюється на основі адміністративно-правових норм.

**Ключові слова:** правовий механізм, механізм правового регулювання, адміністративно-правовий механізм, адміністративно-правовий механізм реалізації функцій держави, адміністративно-правовий механізм реалізації функцій прокуратурою, функція, прокуратура.

**Постановка проблеми.** Відповідно до Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки, затвердженої Указом Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021 однією з основних проблем, що зумовлюють необхідність подальшого удосконалення організації функціонування судової влади та здійснення правосуддя визначено незавершеність реформи органів прокуратури, неналежне законодавче врегулювання механізмів реалізації прокурорами їх конституційних повноважень (Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки, 2021). В свою чергу одним із стратегічних пріоритетів розвитку прокуратури, визначених у Стратегії розвитку прокуратури на 2021-2023 роки, затвердженої наказом Генерального прокурора від 16 жовтня 2020 року № 489 окреслено забезпечення високого рівня якості й ефективності реалізації конституційних функцій прокуратури (Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 роки, 2020). При цьому якісна і ефективна реалізація функцій прокуратури неможлива без відповідного адміністративно-правового механізму, здатного забезпечити належну практичну реалізацію відповідних функцій, адже, як відзначає Тодика Ю., «недостатньо мати матеріальні норми, розвинуту систему законодавства, але й потрібні чіткі механізми втілення їх у життя» (Тодика, 2000: 337).

**Стан дослідження проблеми.** Слід відмітити, що на сьогодні фактично відсутні комплексні наукові праці, присвячені дослідженню питань щодо сутності та структури адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою. Водночас тематика «адміністративно-правового механізму» загалом та близьких до наведеної категорій, таких як «механізм адміністративно-правового забезпечення», «механізм адміністративно-правового регулювання», не є новою. Зокрема загальнотеоретичну основу питань, пов'язаних із дослідженням «адміністративно-правового механізму» складають наукові праці таких вчених-адміністративістів як Безпалова О., Битяк Ю., Галунько В., Голосніченко І., Коваленко В., Коломоєць Т., Колпаков В., Комзюк А., Стеценко С. тощо. В контексті обраної нами тематики дослідження слід також відмітити наукові праці Панова В., який вивчав адміністративно-правове забезпечення реалізації органами прокуратури України правозахисної функції (Панов, 2014), Севрука Ю., що досліджував адміністративно-правове забезпечення реалізації функцій прокуратури України в контексті реформування органів кримінальної юстиції (Севрук, 2020), Шаганенка П., який розглядав зміст та елементи адміністративно-правового механізму забезпечення діяльності прокуратури (Шаганенко, 2017). Разом з тим, проблематика безпосередньо адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою на науково-теоретичному рівні залишається малодослідженою, незважаючи на чималу кількість наукових праць, присвячених суміжним питанням або категоріям більш загального характеру. З огляду на наведене, а також враховуючи триваючі процеси реформування прокуратури в Україні, обрана тематика наукової статті є актуальною та такою, що потребує наукового аналізу.

Враховуючи наведене, **метою** статті є визначення поняття, ознак та структури адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою.

**Виклад основного матеріалу.** В енциклопедичній літературі «механізм» здебільшого розглядається як: 1) внутрішня будова, система чого-небудь; 2) сукупність станів і процесів, з яких складається певне фізичне, хімічне та ін. явище (Білодід та ін., 197: 695; Бусел, 2005: 673); 3) метод, спосіб (Бусел, 2005: 673).

Юридична наука активно використовує поняття «механізм» для позначення функціонування та розвитку правових явищ, завдяки чому в науковий обіг увійшли поняття: «механізм правового регулювання», «механізм держави», «механізм дії права», «механізм забезпечення прав і свобод», «державно-правовий механізм» та інші. Єсімов С., Курилін І., Ковалів М. слушно звертають увагу, що при наявності певної кількості праць, безпосередньо присвячених правовим механізмам, в загально теоретичній та галузевій юридичній літературі, логічно було б припустити наявність єдиної теорії (концепції) правових механізмів. Однак, така теорія відсутня, відсутні єдині методологічні засади і єдиний науковий інструментарій (Єсімов, Курилін, Ковалів, 2019: 18).

Водночас більшість науковців погоджуються з тим, що правовий механізм являє собою складну конструктивну систему, що потребує єдності і взаємодії її елементів задля досягнення бажаного правового результату.

Так, Тарахонич Т. сформулювала досить вдале бачення правового механізму як певної конструкції, яка передбачає дію послідовно організованих юридичних засобів, які дають можливість досягти конкретну юридичну ціль з дотриманням відповідної процедури. Кожна ланка такого механізму є самостійним комплексом юридичних засобів (Тарахонич, 2010: 13). Радченко О., досліджуючи категорію «механізм» у системі державного управління, також звертає увагу, що механізми державного управління завжди мають чітко визначену мету й носять функціональний характер (Радченко, 2009: 66).

Що стосується адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою, ст. 1 Закону України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII визначено, що «прокуратура здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів

суспільства та держави» (Про прокуратуру, 2014). Отже метою функціонування адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою є захист прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави, а бажаним правовим результатом виступає досягнення належного рівня законності та правопорядку в державі.

Варто відмітити, що існує два основних підходи, через які правові механізми розглядаються у правовій доктрині – статичний та динамічний. У статичній правовий механізм визначається як сукупність взаємопов'язаних компонентів; в динаміці – як діяльність елементів, що утворюють систему, спрямовану на реалізацію основних цілей і завдань цього механізму (Єсімов, Курилін, Ковалів, 2019: 18), тобто в межах першого підходу мова йде про сукупність структурних елементів, які організують структуру механізму, а в межах другого – на безпосередньому функціонуванні такої конструктивної системи.

Аналізуючи правничу літературу різного спрямування, можемо зробити висновок, що правовий механізм реалізації або ж здійснення окремих функцій держави розглядається здебільшого з позиції поєднання статичної та динаміки елементного складу. Так, Падалко Г., досліджуючи механізм реалізації функцій держави у сфері місцевого самоврядування, розглядає його як комплексне системне утворення, що характеризується єдністю організаційних (інституціональних), нормативно-регулятивних, матеріально-технічних, бюджетно-фінансових, ідеологічних і соціально-культурних способів і засобів матеріалізації публічної політичної державної влади і політики держави у сфері місцевого самоврядування, що обумовлює її демократичний і правовий характер, соціально-орієнтовану визначеність і предметність (Падалко, 2007: 70). Майже ідентичної позиції дотримується Лощикін О., розглядаючи механізм реалізації економічної функції сучасної держави (Лощикін, 2010: 9). Єсімов С., Курилін І., Ковалів М. визначають механізм реалізації демографічної функції держави як систему державних і недержавних органів та інститутів, спеціально створених для забезпечення демографічної політики держави або які наділяються функцією регулювання демографічних і міграційних процесів, правових засобів, методів, способів і прийомів, за допомогою яких здійснюється результативний вплив на демографічні процеси (Єсімов, Курилін, Ковалів, 2019: 21-22).

Беляєва М. визначає механізм реалізації політичної функції держави як комплексну систему, яка є сукупністю нормативно-правових та інституціональних елементів, за допомогою яких забезпечується реалізація політичної функції держави (Беляєва, 2012: 203). Автор звертає увагу, що такий механізм є динамічною системою, в якій завжди існує рух, що породжує так звану нон-сумарність (ціле – більше, ніж сума складових частин). Завдяки руху та взаємодії елементів механізму функціонує сам механізм (Беляєва, 2012: 156). Ступник Я. також наголошує на тому, що при всій місткості і багатогранності поняття «механізм» воно у всіх випадках покликане показати системно-динамічний, функціонально-структурний зріз соціальної дійсності (Ступник, 2011: 995).

Слід відмітити, що таке поєднання статичної та динаміки є характерною особливістю «механізму реалізації (здійснення) функцій держави». На такому аспекті зокрема наголошує Безпалова О., досліджуючи адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави на основі аналізу змісту понять «механізм», «механізм реалізації (здійснення) функцій держави», «адміністративно-правове забезпечення», «адміністративно-правовий механізм», «механізм адміністративно-правового регулювання». Вчена акцентує увагу, що дані поняття є взаємодоповнюючими та взаємозалежними, але все ж таки не абсолютно схожі за своїм змістом. Так, наприклад, під час характеристики механізму правового регулювання на першому плані знаходиться статична складова (тобто відповідні правові норми); що ж стосується механізму реалізації функцій держави, то його особливістю є поєднання статичної та динамічної (наявність певних організаційних структур та реалізація ними покладених на них функцій у відповідних формах та шляхом застосування методів) складових (Безпалова, 2014: 48).

З наведеного можемо зробити проміжний висновок, що адміністративно-правовий механізм реалізації функцій прокуратурою характеризується такими особливостями: 1) є динамічним системним утворенням, що характеризується внутрішньою зорганізованістю елементів, які формують цілісну єдність; 2) внутрішня будова має структурно-функціональний характер; 3) кожен елемент має власне призначення, одночасно обумовлене єдиною метою функціонування всього механізму задля досягнення бажаного правового результату; 4) функціонування такого механізму забезпечується взаємозв'язком та взаємодією його елементів.

Маємо констатувати, що єдиного підходу до виокремлення елементів механізму реалізації функцій держави у науковій літературі не спостерігається. Водночас проведений аналіз дає підстави зробити висновок, що наукова спільнота одностайна у думці щодо виокремлення інституційної або суб'єктної складової механізму реалізації функцій держави. Власне безпосереднє функціонування «механізму реалізації функцій держави» об'єктивується в ході практичної діяльності відповідних суб'єктів. Безпосередньо в межах тематики нашого дослідження слід звернути увагу, що суб'єктна складова адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою має спеціальний склад, оскільки ст. 5 Закону України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII визначено, що «функції прокуратури України здійснюються виключно прокурорами. Делегування функцій прокуратури, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускається» (Про прокуратуру, 2014).

Отже вважаємо за доцільне більш детально зупинитися на елементному складі досліджуваного механізму. Беляєва М. виокремлює в механізмі реалізації політичної функції Української держави лише дві складові: нормативно-правову та інституціональну (Беляєва, 2012: 203). На думку Падалко Г. тенденції розвитку сучасної держави дають можливість «розширити» елементний склад механізму реалізації її функцій

за рахунок включення в нього не тільки інституціонально оформлених структур (органів державної влади, установ, організацій) та нормативно-правових основ, а й інших – економічних, соціальних, духовних основ тощо (Падалко, 2007: 13). Погоджуючись щодо розширеного розуміння елементного складу механізму реалізації функцій держави, на наш погляд віднесення соціально-культурних та духовних основ до складових правового механізму є недоцільним.

Єсімов С., Курилін І., Ковалів М. до складу механізму реалізації демографічної функції держави включають: суб'єкти, які здійснюють реалізацію бажаних для держави демографічних процесів; об'єкти, які потребують правового визначення – демографічні та міграційні процеси населення; стратегії, доктрини, концепції, що стосуються демографічної політики, національної безпеки; правові засоби реалізації демографічної функції держави, включаючи нормативні акти, за допомогою яких забезпечується реалізація демографічної функції; критерії оцінки стану реалізації демографічної функції і її ефективності (Єсімов, Курилін, Ковалів, 2019: 21-22). В контексті наведеного видається дещо незрозумілим, чому автори розмежували «стратегії, доктрини, концепції, що стосуються демографічної політики, національної безпеки» та «нормативні акти, за допомогою яких забезпечується реалізація демографічної функції» на окремі складові механізму реалізації демографічної функції держави.

Мурза В., розглядаючи організаційно-правовий механізм забезпечення реалізації наглядової функції держави, визначає його з позиції: 1) інструментальної складової механізму, в основі якої лежать методи реалізації наглядової функції держави: метод нормативно-правового регулювання; метод примусу; метод рекомендацій; метод договірної регулювання; метод інформаційного впливу тощо; 2) суб'єктної складової механізму: Верховна Рада України; Президент; органи виконавчої влади; суди; органи прокуратури; самоврядні та громадські організації; 3) функціональної складової механізму, що представлена правовими та організаційними формами реалізації наглядової функції держави (Мурза, 2014: 271). Слід зауважити, що в даному підході не враховано такий базовий відправний елемент будь-якого правового механізму як норми права. Якщо ж ми говоримо про адміністративно-правовий механізм, то саме норми адміністративного права, об'єктивовані у нормативно-правових актах, виступають його системоутворюючим елементом. Так відповідно до ст. 4 Закону України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII організація та діяльність прокуратури України, статус прокурорів визначаються Конституцією України, цим та іншими законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (Про прокуратуру, 2014). При цьому слід погодитися із Безпалою О., що адміністративно-правові норми, які регламентують специфіку реалізації функції держави, виступають статичною складовою механізму (Безпалою, 2014: 50).

Вишковська В. до структури механізму здійснення правозахисної функції держави відносить нормативно-правову, організаційно-правову та процесуально-правову складові. Нормативно-правову складову автор розподіляє на дві категорії. До першої категорії віднесено нормативно-правові акти, що визначають основні засади та напрямки здійснення правозахисної функції, до другої – нормативно-правові акти, що встановлюють правовий статус правозахисних органів та організацій. До організаційно-правового компоненту механізму здійснення правозахисної функції держави віднесено суб'єкти, тобто органи та організації, які спеціально уповноважені державою здійснювати на професійній основі та відповідно до закону, а у випадках встановлених законодавством – у відповідній процесуальній формі із застосуванням правових засобів діяльність, спрямовану на захист прав та свобод людини і громадянина. Процесуально-правовим компонентом механізму здійснення правозахисної функції держави автор визначає правозахисну діяльність, яка полягає в наданні правових послуг, спрямованих на захист прав та свобод людини і громадянина, а також їх відновлення у разі порушення (Вишковська, 2014).

Боровик А., Томчук А. розглядають адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері запобігання домашньому насильству як систему пов'язаних між собою структурно-організаційних (органи державної влади, а також засоби, методи, важелі, процедури, правові норми, стимули, способи, інструменти, принципи) та структурно-функціональних (організація управлінських процесів, функціональна діяльність, послідовна реалізація дій) елементів (Боровик, Томчук, 2021: 50). В аспекті наведеного слід відмітити, що ми не можемо погодитися стосовно віднесення методів, процедур, інструментів, способів до структурно-організаційних елементів, адже вони є безпосереднім вираженням практичної діяльності суб'єктів відповідного механізму, тобто детермінують практичне функціонування всього механізму.

Слушним видається підхід Безпалою О. щодо складових механізму реалізації правоохоронної функції держави, до яких вчена відносить: інституційну складову (суб'єкти реалізації правоохоронної функції держави); адміністративно-правові норми, які регламентують специфіку реалізації правоохоронної функції держави; принципи реалізації правоохоронної функції держави; форми та методи реалізації правоохоронної функції держави; правовідносини, в яких відбувається переведення приписів, що містяться в нормативно-правових актах, у практичну площину; ресурсну складову (кадрове, інформаційне, матеріальне, технічне забезпечення тощо) (Безпалою, 2014: 50).

**Висновки.** Отже на підставі аналізу вищевказаного можемо зробити такі узагальнюючі висновки. Адміністративно-правовий механізм реалізації функцій прокуратурою має характерні ознаки, до яких слід віднести такі: 1) є динамічним системним утворенням, що характеризується внутрішньою зорганізованістю нормативних, інституційно-організаційних, інструментально-функціональних, ресурсно-забезпечувальних елементів, які формують цілісну єдність; 2) внутрішня будова має структурно-функціональний характер;

3) кожен елемент має власне призначення, одночасно обумовлене єдиною метою функціонування всього механізму задля досягнення бажаного правового результату. Метою функціонування адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою є захист прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави, а бажаним правовим результатом виступає досягнення належного рівня законності та правопорядку в державі; 4) функціонування такого механізму забезпечується взаємозв'язком та взаємодією його елементів; 5) виключний спеціальний склад суб'єктів, уповноважених здійснювати функції прокуратури; 6) безпосередня практична реалізація такого механізму здійснюється на основі адміністративно-правових норм.

Враховуючи наведене, під адміністративно-правовим механізмом реалізації функцій прокуратурою слід розуміти динамічне системне утворення, що характеризується внутрішньою зорганізованістю, взаємозв'язком та взаємодією нормативних, інституційно-організаційних, інструментально-функціональних, ресурсно-забезпечувальних елементів, за допомогою яких спеціально уповноваженими суб'єктами здійснюється цілеспрямований вплив на адміністративно-правові відносини, які виникають в процесі реалізації функцій прокуратурою з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства, забезпечуючи трансформацію визначених цілей та завдань у визначений правовий результат – належний рівень законності та правопорядку в державі.

В свою чергу до структури адміністративно-правового механізму реалізації функцій прокуратурою пропонуємо включити такі блоки: 1) нормативний (норми адміністративного права, об'єктивовані в нормативно-правових актах, що регламентують реалізацію функцій прокуратурою); 2) інституційно-організаційний (система прокуратури України); 3) інструментально-функціональний (принципи діяльності прокуратури, форми та методи реалізації функцій прокуратури); 4) ресурсно-забезпечувальний (кадрове, соціальне, матеріально-побутове, організаційне, технічне, інформаційно-аналітичне забезпечення тощо).

#### Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки: Указ Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>
2. Стратегія розвитку прокуратури на 2021-2023 роки: наказ Генерального прокурора від 16 жовтня 2020 року № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>
3. Тодика Ю. Конституція України: проблеми теорії і практики: монографія. Харків: Факт, 2000. 608 с.
4. Панов В. Адміністративно-правове забезпечення реалізації органами прокуратури України правозахисної функції: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2014. 224 с.
5. Севрук Ю. Адміністративно-правове забезпечення реалізації функцій прокуратури України в контексті реформування органів кримінальної юстиції: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя. 2020. 197 с.
6. Шаганенко П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності прокуратури в умовах реформування правоохоронної системи: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2017. 208 с.
7. Словник української мови: [в 11 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О.О. Потебні; редкол.: І.К. Білодід (голова) [та ін.]. Київ: Наук. думка, 1970-1980. Т. 4: І-М / ред. тому: А.А. Бурячок, П.П. Доценко. 1973. 840 с.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.); уклад, голов, ред. В. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
9. Єсімов С., Курилін І., Ковалів М. Механізм реалізації демографічної функції держави: поняття та структура. *Law & Sciences = Право та науки*. 2019. № 1–2. С. 17–22.
10. Тарахонич Т. Механізм дії права, механізм правового регулювання, механізм реалізації права: особливості взаємодії. *Держава і право*. 2010. Вип. 50. С. 12–18.
11. Радченко О. Категорія «механізм» у системі державного управління. *Держава та регіони*. 2009. № 3. С. 64–69.
12. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 2–3. ст. 12.
13. Падалко Г.В. Функції держави у сфері місцевого самоврядування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. К., 2007. 190 с.
14. Лоцихін О. Теоретико-правові характеристики економічної функції сучасної держави: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: 12.00.01. К., 2010. 37 с.
15. Беляєва М. Конституційно-правові засади політичної функції Української держави: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Х., 2012. 270 с.
16. Ступник Я. Поняття і структура механізму протидії наркозлочинності. *Форум права*. 2011. № 1. С. 994–997.
17. Безпалова О. Адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави: монографія. Х.: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2014. 544 с.
18. Падалко Г. Функції держави у сфері місцевого самоврядування в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.02. К., 2007. 20 с.
19. Мурза В. Наглядова функція держави: теоретико-правові засади становлення, розвитку та реалізації: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2014. 406 с.
20. Вишковська В. Правозахисна функція держави сутність та механізм здійснення в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2014. 224 с.
21. Боровик А., Томчук А. Адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері запобігання домашньому насильству. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2021. № 49. С. 49–52.

## References:

1. Stratehiia rozvytku systemy pravosudiva ta konstytutsiinoho sudochynstva na 2021-2023 roky [Strategy for the development of the justice system and constitutional judiciary for 2021-2023]: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 11 chervnia 2021 roku № 231/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text> [in Ukrainian].
2. Stratehiia rozvytku prokuratury na 2021-2023 roky [Strategy for the development of the prosecutor's office for 2021-2023]: nakaz Heneralnoho prokurora vid 16 zhovtnia 2020 roku № 489. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>
3. Todyka, Yu. (2000). Konstytutsiia Ukrainy: problemy teorii i praktyky [Constitution of Ukraine: problems of theory and practice]: monohrafiia. Kharkiv: Fakt, 608 p. [in Ukrainian].
4. Panov, V. (2014). Administratyvno-pravove zabezpechennia realizatsii orhanamy prokuratury Ukrainy pravozakhysnoi funktsii [Administrative and legal support for the implementation of the human rights function by the prosecutor's office of Ukraine]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. K., 224 p. [in Ukrainian].
5. Sevruc, Yu. (2020). Administratyvno-pravove zabezpechennia realizatsii funktsii prokuratury Ukrainy v konteksti reformuvannia orhaniv kryminalnoi yustytzii [Administrative and legal support for the implementation of the functions of the prosecutor's office of Ukraine in the context of the reform of criminal justice bodies]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Zaporizhzhia. 197 p. [in Ukrainian].
6. Shahanenko, P. (2017). Administratyvno-pravove zabezpechennia diialnosti prokuratury v umovakh reformuvannia pravookhoronnoi systemy [Administrative and legal support of the activities of the prosecutor's office in the conditions of reforming the law enforcement system]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. K., 208 p. [in Ukrainian].
7. Slovyk ukrainskoi movy [Dictionary of the Ukrainian language]: [v 11 t.] / AN Ukrainkoi RSR, In-t movoznav. im. O.O. Potebni; redkol.: I.K. Bilodid (holova) [ta in.]. Kyiv: Nauk. dumka, 1970-1980. T. 4: I-M / red. tomu: A.A. Buriachok, P.P. Dotsenko. 1973. 840 c. [in Ukrainian].
8. Velykyi tлумachnyi slovyk suchasnoi ukrainskoi movy [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language] (z dod. i dopov.); uklad, holov, red. V. Busel. K.; Irpin: VTF «Perun», 2005. 1728 s. [in Ukrainian].
9. Yesimov, S., Kurylin, I., Kovaliv, M. (2019). Mekhanizm realizatsii demografichnoi funktsii derzhavy: poniattia ta struktura [The mechanism of implementation of the demographic function of the state: concept and structure]. *Law & Sciences = Pravo ta nauky*. № 1–2. pp. 17–22. [in Ukrainian].
10. Tarakhonych, T. (2010). Mekhanizm dii prava, mekhanizm pravovoho rehuliuвання, mekhanizm realizatsii prava: osoblyvosti vzaiemodii [The mechanism of the action of law, the mechanism of legal regulation, the mechanism of implementation of law: peculiarities of interaction]. *Derzhava i pravo*. Vyp. 50. pp. 12–18. [in Ukrainian].
11. Radchenko, O. (2009). Katehoriia «mekhanizm» u systemi derzhavnogo upravlinnia [The "mechanism" category in the state administration system]. *Derzhava ta rehiony*. № 3. pp. 64–69. [in Ukrainian].
12. Pro prokuraturu [On the Prosecutor's Office]: Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 roku № 1697-VII. Vidomosti Verkhovnoi Rady. 2015. № 2–3. st. 12. [in Ukrainian].
13. Padalko, H.V. (2007). Funktsii derzhavy u sferi mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini [Functions of the state in the field of local self-government in Ukraine]: dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.02. K., 190 p. [in Ukrainian].
14. Loshchykhin, O. (2010). Teoretyko-pravovi kharakterystyky ekonomichnoi funktsii suchasnoi derzhavy [Theoretical and legal characteristics of the economic function of the modern state]: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia d-ra yuryd. nauk: 12.00.01. K., 37 p. [in Ukrainian].
15. Beliaieva, M. (2012). Konstytutsiino-pravovi zasady politychnoi funktsii Ukrainkoi derzhavy [Constitutional and legal foundations of the political function of the Ukrainian state]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.02. Kh., 270 p. [in Ukrainian].
16. Stupnyk, Ya. (2011). Poniattia i struktura mekhanizmu protydii narkozlochynnosti [The concept and structure of the mechanism of combating drug crime]. *Forum prava*. № 1. pp. 994–997. [in Ukrainian].
17. Bezpalova, O. (2014). Administratyvno-pravovyi mekhanizm realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy [Administrative and legal mechanism of implementing the law enforcement function of the state]: monohrafiia. Kh.: Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav, 544 p. [in Ukrainian].
18. Padalko, H. (2007). Funktsii derzhavy u sferi mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini [Functions of the state in the sphere of local self-government in Ukraine]: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk: 12.00.02. K., 20 p. [in Ukrainian].
19. Murza, V. (2014). Nahliadova funktsiia derzhavy: teoretyko-pravovi zasady stanovlennia, rozvytku ta realizatsii [Supervisory function of the state: theoretical and legal foundations of formation, development and implementation]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.01. Kharkiv, 406 p. [in Ukrainian].
20. Vyshkovska, V. (2014). Pravozakhysna funktsiia derzhavy sutnist ta mekhanizm zdiisnennia v Ukraini [The human rights function of the state, the essence and mechanism of its implementation in Ukraine]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.01. Kyiv, 224 p. [in Ukrainian].
21. Borovyk, A., Tomchuk, A. (2021). Administratyvno-pravovyi mekhanizm realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zapobihannia domashnomu nasylstvu [Administrative and legal mechanism of implementation of state policy in the sphere of prevention of domestic violence]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Ser.: Yurysprudentsiia. № 49. pp. 49–52. [in Ukrainian].